

**Europees Comité
van de Regio's**

Brussel, 10 maart 2021

**202e VERGADERING VAN HET BUREAU VAN HET EUROPEES COMITÉ VAN DE
REGIO'S**

- 16 MAART 2021 -

AGENDAPUNT 10 C

JAARVERSLAG SUBSIDIARITEIT 2020

Voorgelegd door de secretaris-generaal

TER INFORMATIE

SAMENVATTING

Bureauvergadering: 202

Datum: 16/03/2021

Agendapunt 10 c

Jaarverslag Subsidiariteit 2020

Soort document:

- Document ter informatie/voor discussie
- Document voor besluit
- Aanbeveling aan de voltallige vergadering

Korte beschrijving:

In dit elfde Jaarverslag Subsidiariteit worden de werkzaamheden beschreven die het Europees Comité van de Regio's (CvdR) in 2020 heeft uitgevoerd op het gebied van subsidiariteit en evenredigheid. In het verslag worden de belangrijkste elementen van het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht gepresenteerd en worden de activiteiten samengevat die in 2020 zijn verricht met het oog op de uitvoering van dit programma en worden de governancestructuur en instrumenten voor subsidiariteitstoezicht uitvoerig beschreven. Het bevat ook een beschrijving van de impact van het toezicht aan de hand van een onderzoek van relevante CvdR-adviezen met betrekking tot subsidiariteit.

Het bureau wordt verzocht kennis te nemen van:

- het Jaarverslag Subsidiariteit 2020.

Opmerkingen:

N.v.t.

1. Inleiding

In dit elfde Jaarverslag Subsidiariteit worden de activiteiten beschreven die het Europees Comité van de Regio's (CvdR) in 2020 heeft uitgevoerd op het gebied van subsidiariteit en evenredigheid. In dat jaar heeft het CvdR, overeenkomstig **artikel 5, lid 3**, van het **Verdrag betreffende de Europese Unie**, dat een expliciete verwijzing bevat naar de lokale en regionale dimensie en in lijn daarmee benadrukt dat de bevoegdheden van de lokale en regionale overheden binnen de EU moeten worden geëerbiedigd, met behulp van de verschillende instrumenten waarover het beschikt toezicht gehouden op de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel. Hoewel 2020 werd ontsierd door de ongekende uitdaging van de COVID-19-pandemie, bleef het CvdR zijn rol als behartiger van de belangen van de lokale en regionale overheden in de EU vervullen en zorgde het ervoor dat hun bevoegdheden in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel werden geëerbiedigd.

In reactie op de realiteit van de COVID-19-pandemie heeft het CvdR een verklaring¹ afgelegd waarin het oproept om meer steun te verlenen aan de één miljoen lokale en regionale verkozen politici in Europa en om de bevoegdheden op gezondheidsgebied gezamenlijk te herzien, in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel. Het heeft benadrukt dat, zelfs tijdens de COVID-19-pandemie, de maatregelen in verband met de noodtoestand evenredig en in de tijd beperkt moeten zijn, alsmede onderworpen aan democratische controle en in overeenstemming met de beginselen van subsidiariteit en multilevel governance.

Ondanks de operationele uitdagingen van de pandemie heeft het CvdR zijn werkzaamheden vastberaden voortgezet en zijn **prioriteiten voor 2020-2025** uiteengezet in zijn resolutie getiteld ***Europa dichterbij de mensen via de dorpen, steden en regio's***², waarin het verklaart dat het “de kwaliteit van de Europese regelgeving [zal] blijven verbeteren, beter [zal] blijven anticiperen op de territoriale gevolgen ervan en het beginsel van **actieve subsidiariteit** verder [zal] bevorderen”. Het heeft ook benadrukt dat “de pandemie [aantoont] hoe belangrijk het is dat het actieve subsidiariteitsbeginsel naar behoren wordt toegepast en hoe essentieel de rol van lokale en regionale overheden enerzijds en de behoefte aan coördinatie en ondersteuning op Europees niveau anderzijds zijn”.

Op 12 oktober 2020 publiceerde het CvdR de eerste editie van zijn **Jaarlijkse regionale en lokale barometer van de EU**³, waarin vooral werd ingegaan op de gevolgen van de COVID-19-pandemie. Uit het verslag blijkt dat regionale en lokale overheden in de EU een voortrekkersrol hebben gespeeld bij de aanpak van de gezondheids crisis en ook van cruciaal belang zijn voor een succesvol economisch herstel. Op basis van de belangrijkste bevindingen wordt in het verslag opgeroepen de lokale en regionale overheden nauwer te betrekken bij de governance van de herstelplannen van de EU en de lidstaten. Zo wordt in het verslag aanbevolen dat er in het **Europees Semester**, dat de faciliteit voor herstel en veerkracht aanstuurt, een gedragscode voor de participatie van lokale en regionale

¹ [Verklaring van het Europees Comité van de Regio's over “De rol van lokale en regionale overheden in de Europese respons op de COVID-19-crisis”.](#)

² [Resolutie van het Europees Comité van de Regio's – De prioriteiten van het Europees Comité van de Regio's voor 2020- 2025 – “Europa dichterbij de mensen via de dorpen, steden en regio's”.](#)

³ [Jaarlijkse regionale en lokale EU-barometer \(europa.eu\).](#)

overheden wordt opgenomen, uitgaande van het beginsel van **actieve subsidiariteit**. In het verslag wordt ook opgeroepen om steden en regio's nauw te betrekken bij de voorbereiding van nationale plannen, zodat deze complementair zijn met de noodzakelijke regionale en lokale herstelstrategieën. Ten slotte wordt voorgesteld dat het CvdR en de Europese Commissie het beginsel van actieve subsidiariteit praktische invulling geven door jaarlijks een forum over herstel en veerkracht te organiseren om ervoor te zorgen dat het herstelplan werkt voor steden en regio's.

In zijn **resolutie** betreffende het **werkprogramma van de Europese Commissie⁴ voor 2021** heeft het CvdR de Europese Commissie aangemoedigd om te streven naar succesvolle samenwerking met het CvdR bij de bevordering van het concept "actieve subsidiariteit", onder meer via het CvdR-initiatief **Netwerk van regionale hubs ter beoordeling van de uitvoering van EU-beleid (RegHub)⁵** en via steun aan het CvdR bij de ontwikkeling van RegHub 2.0 waarmee feedback wordt gegeven op basis van ervaringen van gebruikers met de uitvoering van EU-beleid op lokaal en regionaal niveau. In oktober 2020 keurde het CvdR de voortzetting van dit project in de vorm van RegHub 2.0 goed en verwelkomde het nieuwe leden. Daarmee telt het netwerk nu 46 leden⁶. Het **Fit for Future-platform** (een deskundigengroep op hoog niveau die de Commissie helpt bij haar inspanningen om de EU-wetgeving te vereenvoudigen en onnodige bijbehorende kosten te verlagen) neemt RegHub rechtstreeks op in zijn structuur als een netwerk van deskundigen, naast de andere groepen, zoals de overheidsgroep, waarin het CvdR ook vertegenwoordigd is met drie van zijn leden. Dit betekent een aanzienlijke uitbreiding van de rol van het CvdR, die verder gaat dan de wettelijke bepalingen achteraf in de Verdragen, en draagt bij aan de toepassing van het beginsel van actieve subsidiariteit gedurende de gehele wetgevingscyclus⁷.

Om tot de best mogelijke **wetgeving** te komen, streeft het CvdR ernaar op constructieve wijze en in een vroeg stadium bij te dragen aan het Europese besluitvormingsproces. Het doel van de activiteiten op het gebied van subsidiariteitstoezicht in 2020 was om eventuele problemen met subsidiariteit en evenredigheid zo vroeg mogelijk in wetgevings- en niet-wetgevingsprocedures op te sporen. De richtsnoeren inzake de voorstellen die aan een strenger onderzoek naar de naleving van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid moeten worden onderworpen, werden verstrekt door het **werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht 2020** als praktisch instrument voor subsidiariteitstoezicht dat door het CvdR wordt uitgevoerd. In dit verband is het CvdR **nagegaan of** de wetgevingsvoorstellen waarover het advies heeft uitgebracht, **voldoen aan de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid⁸**.

In dit elfde **Jaarverslag Subsidiariteit** worden de belangrijkste elementen van het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht 2020 gepresenteerd en worden de governancestructuur en instrumenten voor subsidiariteitstoezicht uitvoerig beschreven. Het bevat ook een beschrijving van de impact van

4 [Resolutie van het Europees Comité van de Regio's – de voorstellen van het Europees Comité van de Regio's betreffende het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2021, COR 2020/02622.](#)

5 Het netwerk van regionale hubs ter beoordeling van de uitvoering van EU-beleid (RegHub) is voortgekomen uit het eindverslag en de aanbevelingen van de taskforce Subsidiariteit, Evenredigheid en Minder en efficiënter optreden.

6 [new-reghub-2-0-members.pdf \(europa.eu\).](#)

7 Zie [RegHub evaluation report.pdf \(europa.eu\).](#)

8 Artikel 55, lid 2, van het [reglement van orde van het CvdR, PB L 65 van 5.3.2014, blz. 41.](#)

het toezicht aan de hand van een onderzoek van relevante CvdR-adviezen met betrekking tot subsidiariteit.

In de laatste hoofdstukken worden de belangrijkste activiteiten en evenementen van het jaar op het gebied van subsidiariteit besproken, evenals de conclusies en de vooruitzichten voor het komende jaar.

2. Werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht 2020

2.1 Goedkeuring

In het kader van de strategie voor subsidiariteitstoezicht⁹ werd er voor 2020 een werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht (WPS) opgesteld volgens een procedure die uit verschillende fasen bestaat. In de eerste fase maakten de deskundigengroep Subsidiariteit¹⁰ en de voorzitters van de CvdR-commissies een voorselectie van wetgevingsinitiatieven uit het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2020, op basis van onderstaande criteria en de in dat stadium beschikbare informatie:

- a) de initiatieven moeten duidelijk van politiek belang zijn voor lokale en regionale overheden;
- b) de initiatieven moeten betrekking hebben op bevoegdheden van lokale en regionale overheden;
- c) de initiatieven moeten een potentiële subsidiariteitsdimensie hebben;
- d) de voorkeur moet uitgaan naar wetgevingsvoorstellen. Ook moet rekening worden gehouden met de prioriteiten en initiatieven die zijn opgenomen in de werkprogramma's van de vakcommissies van het CvdR.

De tweede fase omvatte de schriftelijke goedkeuring door de stuurgroep Subsidiariteit (SGS) tijdens de 13^e vergadering van de SGS op 8 april 2020 en de presentatie van het ontwerp van het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht tijdens de vergadering van de commissie CIVEX op 25 juni 2020. Het desbetreffende programma is op 11 september 2020 door het CvdR-bureau goedgekeurd.

Het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht is gebaseerd op een prioriteitenlijst die is opgesteld na een voorselectie van wetgevingsinitiatieven (en niet-wetgevingsinitiatieven) die zijn opgenomen in het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2020. De volgende **vijf prioritaire initiatieven en drie aanvullende relevante dossiers** voor het WPS voor 2020 zijn vastgesteld.

Prioritaire initiatieven¹¹

- 1) digitale diensten;
- 2) de Europese Green Deal;
- 3) milieubescherming;
- 4) sociaal Europa;

⁹ R/CdR 606/2012 pt. 7a), goedgekeurd op 2 mei 2012.

¹⁰ De vergadering van de deskundigengroep Subsidiariteit vond plaats op 8 april 2020.

¹¹ De beschrijvingen van de prioritaire initiatieven zijn gebaseerd op het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2020.

- 5) een nieuw migratie- en asielpact.

Aanvullende relevante initiatieven¹²

- 1) Bijdrage van de Commissie aan de COP26 in Glasgow – Klimaatdoelstellingsplan 2030;
- 2) Duurzame productie en consumptie – De consument voorbereiden op de groene transitie;
- 3) Europese strategie inzake gegevens.

2.2 Uitvoering

De CvdR-administratie stelde in het kader van het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht (WPS) een systeem voor vroegtijdige interne melding in om ervoor te zorgen dat de geselecteerde EU-initiatieven waarbij subsidiariteitsproblemen konden ontstaan naar behoren werden gemonitord. Alle relevante politieke en administratieve belanghebbenden moeten in een zo vroeg mogelijk stadium bij de uitvoering van het WPS worden betrokken zodat de activiteiten voor subsidiariteitstoezicht kunnen worden vastgesteld en gepland. Hieronder volgen de prioritaire initiatieven die zijn opgenomen in het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht 2020, zoals goedgekeurd door het bureau van het CvdR.

Wat de prioritaire initiatieven betreft, wordt hieronder de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van WPS 2020 uiteengezet. Via zijn voorlopige analyse van de adviezen die tijdens de zitting van het CvdR ter goedkeuring zullen worden voorgelegd, waarborgt het secretariaat van de commissie CIVEX bovendien de toepassing van artikel 55, lid 2, van het reglement van orde van het CvdR, dat als volgt luidt: “De adviezen van het Comité over wetgevingsvoorstellen op gebieden waarop de Unie niet exclusief bevoegd is, bevatten een standpunt over de verenigbaarheid van de voorstellen met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid.”

2.2.1 Digitale diensten

Dit initiatief houdt verband met de Rechtshandeling inzake digitale diensten (wetgevend, incl. effectbeoordeling, artikel 114 VWEU, 4e kwartaal 2020). Dit wetgevingsvoorstel zal naar verwachting het regelgevingskader van de EU voor onlinediensten, met inbegrip van platforms van de deeleconomie, moderniseren. Deze platforms hebben zich de afgelopen jaren snel ontwikkeld en dit heeft (met name in de accommodatie- en vervoerssector) aanzienlijke gevolgen gehad op lokaal en regionaal niveau. Er bestaat rechtsonzekerheid omtrent hun activiteiten en verschillende steden hebben gerechtelijke procedures opgestart of opgeroepen tot wijzigingen in de regelgeving.

In december 2019 vroeg het CvdR in zijn meest recente [advies](#) over dit onderwerp dat “deze territoriale dimensie in het toekomstige Europese kader erkenning krijgt en dat de overheden beter in staat worden gesteld om de regelgeving inzake de deeleconomie af te stemmen op hun nationale, regionale of lokale situatie, met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel”.

De [wet inzake digitale diensten](#) (voorstel voor een verordening voor een eengemaakte markt voor digitale diensten) werd op 15 december 2020 door de Europese Commissie gepresenteerd. Dit voorstel

¹² De beschrijvingen van de aanvullende relevante initiatieven zijn gebaseerd op het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2020.

was dus te laat om nog te worden behandeld bij de uitvoering van het WPS in 2020 en de beoordeling ervan moest worden doorgeschoven naar 2021. In dit verband heeft de commissie ECON mevrouw Rodi Kratsa (EL/EVP), de gouverneur van de regio Ionische eilanden, aangewezen als rapporteur voor het advies over de wet inzake digitale diensten¹³ en de wet inzake digitale markten¹⁴. De bespreking en goedkeuring van dit advies staan gepland voor 19-20 april 2021 (commissie ECON) en 30 juni-1 juli 2021 (CvdR-zitting).

2.2.2 De Europese Green Deal

Er zijn in het kader van deze prioriteit in het WPS 2020 drie instrumenten vermeld, zoals hieronder uiteengezet. Daarbij moet worden opgemerkt dat het wetgevingsadvies in punt 2 hieronder een versnelde goedkeuringsprocedure heeft doorlopen en dat het WPS 2020 pas later in het jaar is vastgesteld.

2.2.2.1 [Mededeling over de Europese Green Deal](#)

Gezien de aankondiging van de nieuwgekozen voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, inzake een Europese Green Deal in Een Unie die de lat hoger ligt – Mijn agenda voor Europa, heeft het CvdR een resolutie getiteld [De Green Deal in partnerschap met de lokale en regionale overheden](#) (4.12.2019) goedgekeurd, waarin wordt opgeroepen om “op het terrein tastbare resultaten te behalen door gebruik te maken van multilevel governance en **actieve subsidiariteit**”.

2.2.2.2 [De Europese klimaatwet, waarmee de doelstelling van klimaatneutraliteit tegen 2050 in het EU-recht wordt verankerd](#) (COM(2020) 80 final) – Op 2 juli 2020 heeft het CvdR onder het rapporteurschap van Juan Manuel Moreno Bonilla (ES/EVP) een [advies](#) over dit wetgevingsvoorstel goedgekeurd, waarin wordt benadrukt dat “alle maatregelen van de Unie voldoen aan het beginsel dat ze niet schadelijk zijn, en dat in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel alle overheidsniveaus ten volle worden erkend als deelnemers aan het Europese besluitvormingsproces, en niet als belanghebbende partijen”. Het advies vormde de grondslag voor de CvdR-benadering van de Green Deal, aangezien daarin ons institutionele standpunt ten aanzien van de klimaatdoelstellingen voor 2030 en 2050 werd uiteengezet. Het advies is ook gedeeld en besproken met de rapporteur van het EP, Jytte Guteland, en punten daaruit zijn opgenomen in het gewijzigde voorstel van het EP over de klimaatwet, dat tijdens de plenaire zitting van september 2020 is aangenomen. Dit advies werd ook gedeeld met de commissie REGI van het Europees Parlement, en er kan worden gesteld dat REGI in haar wijzigingen steeds meer rekening heeft gehouden met de rol van de lokale en regionale overheden.

Bijdragen van de partners van het **netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel** met betrekking tot de subsidiariteits- en evenredigheidsaspecten van

¹³ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake een eengemaakte markt voor digitale diensten (wet inzake digitale diensten) en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG COM(2020) 825 final.

¹⁴ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake aanvechtbare en eerlijke markten in de digitale sector (wet inzake digitale markten) COM(2020) 842 final.

COM(2020) 80 final zijn ontvangen van de [Oostenrijkse Bondsraad \(Bundesrat\)](#) en van de [regering van de deelstaat Niederösterreich](#).

2.2.2.3 [Het Europees klimaatpact](#) – Op 14 oktober 2020 werd onder het rapporteurschap van Rafal Kazimierz Trzaskowski (PL/EVP) een verkennend advies goedgekeurd waarin wordt benadrukt dat het klimaatpact een uitstekende gelegenheid biedt om het beginsel van actieve subsidiariteit ten uitvoer te leggen, aangezien de doelstellingen van het pact grotendeels samenvallen met het belangrijkste doel van de actieve benadering van subsidiariteit: het ontwikkelen van een inclusieve en constructieve manier van werken waarbij het potentieel van het meerlagige democratische governancekader van de Unie ten volle wordt benut.

Het advies [De gevolgen van de klimaatverandering voor de regio's: een evaluatie van de Europese Green Deal](#) van Andries Gryffroy (BE/EA), dat op verzoek van het Duitse Raadsvoorzitterschap is opgesteld en op 10 december 2020 is aangenomen, valt weliswaar niet onder de instrumenten van WPS 2020, maar moet in dit verband wel in aanmerking worden genomen. Dit advies bevat een algemene beoordeling van de Green Deal vanuit regionaal/lokaal perspectief en benadrukt het belang van de toepassing van de beginselen van subsidiariteit, evenredigheid en multilevel governance voor het welslagen van de Green Deal als geheel. Daarin wordt de rol van de lokale en regionale overheden bij de uitvoering van de Green Deal onderstreept, maar wordt ook benadrukt dat dit alleen kan worden bereikt door te zorgen voor open en consultatieve processen op alle bestuursniveaus en door het lokale en regionale niveau in staat te stellen een groen herstel aan te sturen met behulp van passende instrumenten, zoals multilevelplatforms en dialogen waarmee de lokale en regionale overheden op gestructureerde wijze kunnen deelnemen aan de planning en uitvoering van de nationale plannen, waaronder plannen voor herstel en veerkracht.

In het advies wordt het volgende geconcludeerd: “Ter wille van een geslaagde implementatie van de Green Deal is het zaak om in het beleid een bottom-upbenadering te hanteren en de inspanningen eerlijk te verdelen over de verschillende EU-regio's, met inachtneming van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel, waarbij de nodige flexibiliteit moet worden ingebouwd om de kosteneffectiviteit te waarborgen.” In navolging van de goede samenwerking met de rapporteur van de EP-commissie ENVI, Susana Solís, aan het advies “Cohesiebeleid en regionale milieustrategieën in het kader van de strijd tegen de klimaatverandering”, dat input levert voor een ontwerpresolutie van de commissie REGI (stemming op 17 december), zijn bovendien enkele elementen van dit advies waarin het belang van de lokale en regionale overheden wordt benadrukt, in deze ontwerpresolutie opgenomen, waaronder multilevel governance en een monitoringsysteem.

2.3 Milieubescherming

Een voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende een algemeen milieuactieprogramma voor de Europese Unie voor de periode tot en met 2030 (COM(2020) 652), het [achtste milieuactieprogramma](#) is op 14 oktober 2020 door de Europese Commissie goedgekeurd.

De commissie ENVE heeft Dimitrios Karnavos (EL/EVP) als rapporteur aangewezen. Bij de opstelling van het advies werd de deskundigengroep Subsidiariteit¹⁵ **geraadpleegd**. In een beoordeling van de subsidiariteit en de evenredigheid van dit voorstel werd geconcludeerd dat het voorstel voor een besluit betreffende een algemeen milieuactieprogramma van de Unie voor 2030 niet serieus kan worden getoetst aan de naleving van de drie basisbeginselen bevoegdheidstoedeling, subsidiariteit en evenredigheid, en dat de voorgestelde resolutie een lijst en samenvatting is van politieke ideeën, visies en projecten voor alle beleidsterreinen die op enigerlei wijze verband houden met het milieu. Uit de beoordeling bleek ook dat de conformiteit met het subsidiariteitsbeginsel niet serieus kan worden gecontroleerd vanwege de “onbepaaldheid” van de gedefinieerde “prioritaire doelstellingen”, die zijn vastgelegd en in sommige gevallen inhoudelijk aanzienlijk zijn uitgebreid ten opzichte van eerdere programma’s voor het optreden van de EU op het gebied van milieu- en klimaatbeleid, en vanwege kruisverwijzingen naar het toekomstige milieuacquis. Als het rapportagesysteem op basis van honderden indicatoren voor de beoordeling van de milieu- en klimaatsituatie wordt uitgevoerd uit hoofde van alleen bestaande wetgevingsbesluiten, zijn er in ieder geval geen onevenredige kosten te verwachten. Het “besluit” zou verenigbaar zijn met het evenredigheidsbeginsel, ten minste wat het kostenaspect betreft¹⁶.

De goedkeuring van dit advies staat gepland voor de CvdR-zitting van 5 februari 2021¹⁷.

15 Beoordeling van dr. Johannes Maier, hoofd van de eenheid Interne EU-zaken, Bureau van de regering van de deelstaat Karinthië, Oostenrijk.

16 Ibidem.

17 Op het ogenblik dat dit verslag wordt geschreven.

2.4 Sociaal Europa

Met betrekking tot het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende [toereikende minimumlonen in de Europese Unie](#) (COM(2020) 682 final) heeft de commissie SEDEC van het CvDR Peter Kaiser (AT/PSE) aangewezen als rapporteur voor het opstellen van een advies.

Met het oog op het geplande tijdschema voor de goedkeuring heeft het secretariaat van de commissie CIVEX de **Deskundigengroep Subsidiariteit geraadpleegd** voor een beoordeling van de subsidiariteit en de evenredigheid. Uit een beoordeling¹⁸ bleek dat dit voorstel – zoals zeer zelden – geen rechtsgrond heeft in de EU-Verdragen. Zelfs als die er wel is – misschien met art. 153, lid 1, onder c) van het VWEU (sociale zekerheid en sociale bescherming van werknemers) – zijn er ook grote bezwaren tegen het subsidiariteitsbeginsel (op enkele uitzonderingen na beschikken de lidstaten over functionerende systemen om de “bescherming van het minimumloon” te garanderen). Ook het concept van de rechtshandeling dat in artikel 5 en verder wordt voorgesteld, zou zeer sterk indruisen tegen het evenredigheidsbeginsel. De wettelijke bepaling van de EU van de specifiek genoemde criteria en de uitsluiting van uitzonderingen beperkt elke autonomie om minimumlonen vast te stellen, zowel van de nationale wetgevers als van de sociale partners.

Een bijdrage van de partners van het **netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel** betreffende de subsidiariteits- en evenredigheidsaspecten van COM(2020) 80 final is van het [parlement van de deelstaat Oberösterreich](#) ontvangen.

Bij het opstellen van het advies heeft de rapporteur rekening gehouden met zowel de beoordeling door deskundigen als het standpunt van de partners van het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel.

2.5 Een nieuw migratie- en asielpact

De Europese Commissie heeft op 23 september 2020 haar langverwachte [nieuwe migratie- en asielpact](#) gepubliceerd. Volgens de [mededeling](#) van de Commissie bevat het nieuwe migratie- en asielpact de volgende **nieuwe wetgevingsdossiers**:

- [Verordening betreffende asiel- en migratiebeheer](#);
- [Verordening betreffende screening](#);
- [Verordening betreffende de aanpak van crisis- en overmachtsituaties op het gebied van migratie en asiel](#);
- Gewijzigd voorstel tot herziening van de [verordening asielprocedures](#);
- Gewijzigd voorstel tot herziening van de [Eurodac-verordening](#).

Het pact omvat ook de volgende **nieuwe niet-wetgevingsdossiers**:

- [Aanbeveling over een blauwdruk paraatheid en crisisbeheer in verband met migratie](#);

¹⁸ Beoordeling van dr. Johannes Maier, hoofd van de eenheid Interne EU-zaken, Bureau van de regering van de deelstaat Karinthië, Oostenrijk.

- [Aanbeveling betreffende hervestiging en aanvullende trajecten](#);
- [Aanbeveling betreffende opsporings- en reddingsoperaties door particuliere vaartuigen](#);
- [Richtsnoeren voor de richtlijn hulpverlening](#).

De commissie CIVEX heeft **Antje Grotheer (DE/PSE)** aangewezen als CvdR-rapporteur voor dit advies. De eerste gedachtewisseling vond plaats op 4 december 2020 tijdens de vergadering van de commissie CIVEX en de goedkeuring van het advies staat gepland voor 16 februari 2021 tijdens de vergadering van de commissie CIVEX en 17 maart 2021 tijdens de plenaire zitting van het CvdR¹⁹.

In overeenstemming met het beginsel van actieve subsidiariteit werd een aantal interinstitutionele bijeenkomsten gehouden waaraan vertegenwoordigers van de Europese Commissie, leden van het Europees Parlement en vertegenwoordigers van het Duitse voorzitterschap van de Raad hebben deelgenomen om van gedachten te wisselen. Daarbij werd gewezen op het belang van de lokale en regionale dimensie in het kader van het nieuwe pact, zodat het wetgevingsproces ex ante kan worden beïnvloed.

Bij het opstellen van het advies is **overleg** gepleegd met de leden van de **deskundigengroep Subsidiariteit**, hetgeen twee beoordelingen heeft opgeleverd. In de eerste beoordeling werd gesteld dat er met betrekking tot de naleving van de beginselen van bevoegdheidstoedeling en subsidiariteit geen aanleiding tot bezorgdheid was, maar wel met betrekking tot de naleving van het evenredigheidsbeginsel, met name wat betreft de geplande verplichting voor de lidstaten om “[te] beschikken over nationale strategieën zodat er voldoende capaciteit is om een doeltreffend asiel- en migratiebeheerssysteem uit te voeren”²⁰. In de tweede beoordeling²¹ werd bevestigd dat de eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel goed wordt gemotiveerd in de verschillende documenten die bij het voorstel zijn gevoegd en in de toelichting, alsmede in de overwegingen. Het doel is gemeenschappelijke regels en maatregelen te ontwikkelen, die alleen op EU-niveau kunnen worden ontworpen en vastgesteld, teneinde in de wetgevingsfase een uniforme behandeling en verdeling van de verantwoordelijkheden te waarborgen. Indien deze maatregelen door de lidstaten afzonderlijk zouden worden genomen, zouden er discrepanties ontstaan die de verwezenlijking van de doelstellingen van het gemeenschappelijk beleid verhinderen.”

Bijdragen van de partners van het **netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel** betreffende de subsidiariteits- en evenredigheidsaspecten van COM(2020) 609 final zijn van de [regering van de deelstaat Vorarlberg](#), het [parlement van de deelstaat Vorarlberg](#) en de [regering van de deelstaat Niederösterreich](#)²² ontvangen. De deelstaatregering van Vorarlberg heeft het CvdR ook een gemeenschappelijk standpunt van de Oostenrijkse deelstaten over het nieuwe migratie- en asielpact verstrekt aan de hand van het modeloverzicht²³ dat de taskforce Subsidiariteit,

¹⁹ Op het ogenblik dat dit verslag wordt geschreven.

²⁰ Beoordeling van dr. Johannes Maier, hoofd van de eenheid Interne EU-zaken, bureau van de regering van de deelstaat Karinthië (Oostenrijk), van 3 december 2020.

²¹ Beoordeling van Dora Lo Giudice, deskundige voor de regionale raad van Friuli-Venezia Giulia (Italië), van 22 december 2020.

²² 7 januari 2021.

²³ [COM/2018/703 final](#).

Evenredigheid en Minder en efficiënter optreden als onderdeel van zijn **verslag over de taskforce Subsidiariteit, Evenredigheid en Minder en efficiënter optreden** heeft gepresenteerd²⁴.

Bij het opstellen van het advies heeft de rapporteur rekening gehouden met zowel de beoordelingen door deskundigen als de standpunten van de partners van het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel.

²⁴ Bijlage V, [Verslag van de taskforce inzake subsidiariteit, evenredigheid en minder en efficiënter optreden](#).

Aanvullende raadplegingen van de deskundigengroep Subsidiariteit

Op 22 juni 2020 is van dr. Johannes Maier, hoofd van de eenheid Interne EU-zaken, bureau van de regering van de Oostenrijkse deelstaat Karinthië, een op eigen initiatief uitgevoerde subsidiariteitsbeoordeling van het voorstel tot instelling van een faciliteit voor herstel en veerkracht (COM(2020) 408) ontvangen.

2.5.1 Aanvullende initiatieven

Er werden geen bijkomende dossiers geselecteerd ter vervanging van een of meer van de prioritaire initiatieven als daaraan geen concrete invulling werd gegeven, als daarmee in 2020 onvoldoende vooruitgang werd geboekt of als die bij nader inzien niet relevant genoeg werden geacht.

3. Politieke governance en CvdR-instrumenten voor subsidiariteitstoezicht

3.1 Stuurgroep Subsidiariteit

De stuurgroep Subsidiariteit (SGS) werd in september 2012 opgericht om te voorzien in politieke governance voor subsidiariteitstoezicht bij het CvdR en om de coördinatie tussen de administratieve en politieke activiteiten van het CvdR ten aanzien van subsidiariteitskwesities te waarborgen. Zij bleef de activiteiten op het gebied van subsidiariteitstoezicht in 2020 op afstand sturen, gelet op de realiteit en de moeilijkheden in verband met de COVID-19-pandemie (d.w.z. het WPS 2020 was via de schriftelijke procedure goedgekeurd omdat de leden van de SGS niet bijeen konden komen). Terwijl 2019 van doorslaggevend belang was om ervoor te zorgen dat de in het voorgaande jaar geboekte vooruitgang niet verloren ging (onder meer in het licht van een nieuw Europees Parlement en een nieuwe Europese Commissie), werd 2020 gekenmerkt door een trage start van de werkzaamheden in verband met de controle op subsidiariteit en evenredigheid vanwege de COVID-19-gezondheids crisis. De achterstand werd in de tweede helft van het jaar ingehaald.

3.2 Deskundigengroep Subsidiariteit

De deskundigengroep Subsidiariteit werd opgericht in het kader van de herziene subsidiariteitsstrategie om het subsidiariteitstoezicht te ondersteunen op basis van vakkennis van het lokale en regionale niveau. De groep werd samengesteld uit leden van het netwerk voor subsidiariteitstoezicht, op basis van hun kennis en ervaring op het gebied van subsidiariteitstoezicht.

Het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht van het CvdR, een van de belangrijkste bijdragen van de deskundigengroep Subsidiariteit, wordt voorbereid aan het begin van de subsidiariteitstoezichtscyclus. De betrokkenheid van deskundigen waarborgt dat initiatieven die bijzonder relevant zijn vanuit het oogpunt van subsidiariteit en die van belang zijn voor regionale en lokale overheden worden opgenomen in het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht van het CvdR, zodat deze aan een grondig toezicht op het gebied van subsidiariteit worden onderworpen. Dankzij de bijdrage van de deskundigen aan de advieswerkzaamheden van het CvdR wordt er een brug geslagen naar het debat over subsidiariteit in de lidstaten, groeit het wederzijds begrip en komt het CvdR dichterbij zijn lokale en regionale partners en zodoende bij de behoeften van Europeanen te staan. De deskundigengroep functioneert in feite als netwerk van “kerncontactpunten” van het CvdR

voor subsidiariteit in de lidstaten. De actieve deelname van de groep draagt derhalve bij tot een cultuur van subsidiariteit in Europa.

In 2020, na de bekendmaking van het werkprogramma van de Europese Commissie 2020, werd deskundigen gevraagd **een aan subsidiariteit/evenredigheid gerelateerde voorselectie uit te voeren van vijf initiatieven uit het werkprogramma van de Europese Commissie 2020**. De **deskundigengroep Subsidiariteit** heeft haar analyse toegespitst op dossiers die mogelijk aanleiding geven tot problemen met subsidiariteit en evenredigheid, en heeft een motivering voor haar keuze toegevoegd. De voorselectie van initiatieven werd gevolgd door een **vergadering van de deskundigengroep Subsidiariteit om de geselecteerde initiatieven** te bespreken en overeenstemming te bereiken over het in het WPS 2020 op te nemen prioritaire initiatief, zoals hierboven in detail is beschreven.

De specifieke raadplegingen van de deskundigengroep Subsidiariteit in verband met de prioritaire initiatieven in het werkprogramma voor subsidiariteitstoezicht 2020 worden in dit verslag beschreven onder de desbetreffende bovengenoemde prioriteit.

3.3 Netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel

Het [netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel](#) werd in 2007 opgericht door het CvdR om zijn partners in staat te stellen deel te nemen aan de diverse stadia van het besluitvormingsproces in de EU. Dit is een belangrijke taak met het oog op het Verdrag van Lissabon, waarin de lokale en regionale dimensie van subsidiariteit wordt benadrukt en de rol van het CvdR in het subsidiariteitstoezicht is versterkt.

De samenstelling van het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel²⁵ is in 2020 gewijzigd als gevolg van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie; eind 2020 bedroeg het totale aantal leden 150²⁶. REGPEX, het subnetwerk van het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel, is bedoeld om de deelname van regio's met wetgevingsbevoegdheden aan de beginfase van de EU-wetgevingsprocedure te ondersteunen (het systeem voor vroegtijdige waarschuwing). Het telde aan het eind van het jaar 76 leden.

In 2020 ontving REGPEX²⁷, het subnetwerk van het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel dat openstaat voor parlementen en regeringen van regio's met wetgevende bevoegdheden, in totaal 18 bijdragen over de volgende mededelingen van de Europese Commissie:

²⁵ Het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel, dat in april 2007 werd gelanceerd, werd opgericht om de uitwisseling van informatie tussen lokale en regionale overheden en het EU-niveau over diverse documenten en wetgevings- en beleidsvoorstellen van de Europese Commissie te vergemakkelijken. Het netwerk fungeert als een toegangspunt dat aan alle partners niet alleen de gelegenheid biedt om informatie te verkrijgen maar ook om hun standpunt kenbaar te maken.

²⁶ [CvdR – De partners van het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel \(europa.eu\)](#).

²⁷ De [REGPEX-database \(REGional Parliaments information EXchange\)](#) (uitwisseling van informatie tussen regionale parlementen) is toegankelijk via de subsidiariteitswebsite van het CvdR en is bedoeld om regio's met wetgevingsbevoegdheden te helpen om deel te nemen aan het systeem voor vroegtijdige waarschuwing. REGPEX werd in 2012 in het leven geroepen door het CvdR.

Tabel 1 – Bijdragen REGPEX 2020

PARTNER REGPEX	MEDEDELING	JAAR	DATUM
Parlement van de deelstaat Baden-Württemberg	640	2019	6.2.2020
Parlement van de deelstaat Baden-Württemberg	640	2019	6.2.2020
Regering van de deelstaat Niederösterreich	80	2020	27.4.2020
Oostenrijkse Bondsraad (Bundesrat)	80	2020	6.5.2020
Oostenrijkse Bondsraad (Bundesrat)	80	2020	6.5.2020
Regering van de deelstaat Niederösterreich	381	2020	20.5.2020
Parlement van de regio Friuli-Venezia Giulia	440	2020	23.6.2020
Parlement van de regio Friuli-Venezia Giulia	440	2020	23.6.2020
Regering van de deelstaat Niederösterreich	80	2020	26.6.2020
Regering van de deelstaat Niederösterreich	220	2020	30.6.2020
Regering van de deelstaat Niederösterreich	381	2020	14.7.2020
Regering van de deelstaat Niederösterreich	299	2020	19.10.2020
Regionaal wetgevend parlement van Emilia-Romagna	440	2020	28.10.2020
Parlement van de deelstaat Oberösterreich	682	2020	28.10.2020
Oostenrijkse Bondsraad (Bundesrat)	299	2020	4.11.2020
Regering van de deelstaat Niederösterreich	563	2020	13.11.2020
Regering van de deelstaat Vorarlberg	609	2020	20.11.2020
Parlement van de deelstaat Vorarlberg	609	2020	9.12.2020

Details van deze bijdragen en de Commissievoorstellen waarop zij betrekking hebben, zijn te vinden op de website van het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel van het CvdR²⁸.

De zoekmachine van REGPEX faciliteert de selectie van prioriteiten voor subsidiariteitstoezicht en de uitwisseling van informatie tussen partners door rechtstreeks toegang te bieden tot informatie voor subsidiariteitsanalyses evenals koppelingen naar EUR-Lex, IPEX, adviezen van het CvdR en bijdragen van andere REGPEX-partners. De zoekmachine speelt een essentiële rol bij de monitoring van initiatieven in het kader van het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en bevordert de uitwisseling van goede praktijken en een meer gecoördineerde benadering van subsidiariteitstoezicht. Met het oog op 2021 zal het CvdR vastberaden inspanningen blijven leveren om de actieve deelname van netwerkpartners aan raadplegingen en activiteiten in verband met subsidiariteit aan te moedigen.

4. Subsidiariteit in CvdR-adviezen

Overeenkomstig artikel 55, lid 2, van zijn reglement van orde²⁹ gaat het CvdR in zijn adviezen na of wetgevingsvoorstellen die op gedeelde bevoegdheden gebaseerd zijn, in overeenstemming zijn met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid.

In 2020 keurde het CvdR 48 **adviezen** goed, waarvan acht betrekking hadden op wetgevingsvoorstellen. Alle acht adviezen bevatten ofwel een rechtstreekse beoordeling van

²⁸ [CvdR – REGPEX \(europa.eu\)](#). Wat de technische verbeteringen betreft, bevatten de bijdragen op het platform van het netwerk voor toezicht op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel nu links naar IpeX, EUR-Lex, de werkzaamheden van het Europees Parlement en de CvdR-adviezen.

²⁹ Artikel 55, lid 2, van het [reglement van orde van het CvdR](#), [PB L 65 van 5.3.2014, blz. 41](#).

overeenstemming met subsidiariteit en evenredigheid, ofwel concrete aanbevelingen voor verbetering van overeenstemming met deze beginselen. In totaal kwamen in 18 adviezen de kwesties subsidiariteit en evenredigheid aan de orde. Wat betreft ondersteuning bij het beoordelen van de overeenstemming met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid op administratief niveau, verleende het subsidiariteitssecretariaat administratieve ondersteuning door analyses van adviezen uit te voeren die werden ingediend voor CvdR-zittingen.

Terwijl het overgrote deel van de initiatieven niet-wetgevend was, hield het CvdR zich aan zijn toezegging om de benadering van “actieve subsidiariteit” in heel 2020 toe te passen. Veel adviezen over niet-wetgevingsvoorstellen omvatten een beoordeling van subsidiariteit en evenredigheid op het relevante beleidsgebied en constructieve aanbevelingen om mogelijke problemen aan te pakken.

In het advies van het CvdR over het wetgevingsvoorstel [Europese klimaatwet: een kader voor de totstandbrenging van klimaatneutraliteit vaststellen](#), dat onder het rapporteurschap van Juan Manuel Moreno Bonilla (ES/EVP) is goedgekeurd, wordt bijvoorbeeld benadrukt dat het belangrijk is dat “alle maatregelen van de Unie voldoen aan het beginsel dat ze niet schadelijk zijn, en dat in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel alle overheidsniveaus ten volle worden erkend als deelnemers aan het Europese besluitvormingsproces, en niet als belanghebbende partijen”.

Ook in het CvdR-advies [Een versterkt Uniemechanisme voor civiele bescherming](#) (rapporteur Alberto Cirio (IT/EVP)) herhaalt het CvdR zijn “verzoek om een aanzienlijke versterking van de reactiecapaciteit van de EU bij noodsituaties en rampen, met oog voor de rol van de nationale, lokale en regionale structuren hierin, en met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel van artikel 196 VWEU” en wordt er “verwezen naar de verbintenis van het CvdR om te ijveren voor ‘gecoördineerde EU-acties en -ondersteuning voor nationale, lokale en regionale structuren voor de voorbereiding op rampen om in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel te kunnen reageren op bedreigingen voor de gezondheid en op crisissituaties’, zoals geformuleerd in de resolutie over de prioriteiten voor 2020-2025 van het Europees Comité van de Regio’s”.

Een ander voorbeeld van een onrechtstreekse beoordeling van subsidiariteitskwesties is te vinden in het advies [Herstelplan voor Europa in het licht van de COVID-19-pandemie: faciliteit voor herstel en veerkracht en instrument voor technische ondersteuning](#) (rapporteur Christophe Rouillon (FR/PSE)), waarin er specifiek op wordt aangedrongen dat het subsidiariteitsbeginsel op de volgende wijze in acht wordt genomen: “Met inachtneming van het subsidiariteits- en het partnerschapsbeginsel moet het herstelplan in nauwe en structurele samenwerking met de lokale en regionale overheden worden opgesteld voor zover de te ondersteunen hervormingen en investeringen krachtens het nationaal recht onder hun bevoegdheid vallen.”

5. Aan subsidiariteit gerelateerde evenementen en activiteiten

5.1 Fit for Future-platform (F4F)

De eerste plenaire vergadering van het [Fit for Future-platform \(F4F\)](#), voorgezeten door de vicevoorzitter van de Europese Commissie voor interinstitutionele betrekkingen en prognoses, Maroš Šefčovič, heeft op 26 november 2020 plaatsgevonden in aanwezigheid van drie CvdR-leden: Mark Speich (DE/EVP), Anne Karjalainen (FI/PSE) en Ulrika Landergren (SE/RE). Het F4F-platform is het

belangrijkste instrument van de [agenda voor betere regelgeving](#) van de Europese Commissie, die tot doel heeft onnodige administratieve lasten voor burgers en bedrijven te verminderen en ervoor te zorgen dat de EU-wetgeving toekomstbestendig en digitaal is en beter in staat is om toekomstige uitdagingen aan te pakken. Het lokale en regionale bestuursniveau, dat het dichtst bij de burgers staat, is betrokken bij de vergaderingen van het F4F-platform in de vroege ontwerpfase en de evaluatiefase van de EU-wetgeving. Dit is in feite te danken aan de inspanningen van het CvdR in de [taskforce voor subsidiariteit en evenredigheid](#). Het Europees Comité van de Regio's is met drie van zijn zes commissievoorzitters vertegenwoordigd in de overheidsgroep van het F4F-platform (zoals hierboven genoemd), samen met 27 regeringsvertegenwoordigers uit de EU-lidstaten.

Zoals door Mark Speich (DE/EVP), voorzitter van de commissie CIVEX van het CvdR, tijdens de eerste plenaire vergadering van het F4F werd onderstreept, is de noodzaak om het lokale en regionale niveau bij de EU-beleidsvorming te betrekken, door de taskforce Subsidiariteit erkend. Als lid van het vorige Refit-platform en het nieuwe F4F-platform heeft het CvdR steeds aangedrongen op een actieve benadering van subsidiariteit als een manier om ervoor te zorgen dat de EU in alle stadia van de ontwikkeling, goedkeuring en uitvoering van EU-wetgeving voldoende toegevoegde waarde levert. De heer Speich benadrukte dat subsidiariteit niet over minder Europa gaat, maar over een Europa dat resultaten boekt en zijn burgers op de eerste plaats zet. Door besluiten zo dicht mogelijk bij de burgers te nemen en door regio's en steden meer inspraak te geven in het besluitvormingsproces van de EU, kan de EU-wetgeving doeltreffender en zichtbaarder worden.

Van het F4F-platform wordt verwacht dat het werkt op basis van een jaarlijks werkprogramma waarin specifieke onderwerpen worden opgesomd die vanuit het oogpunt van vereenvoudiging en vermindering van onnodige kosten aandacht moeten krijgen.

RegHub 2.0

Het [Netwerk van regionale hubs ter beoordeling van de uitvoering van EU-beleid](#) (RegHub) is voortgekomen uit het eindverslag en de aanbevelingen van de [taskforce inzake subsidiariteit, evenredigheid en minder en efficiënter optreden](#) en is als proefproject met een looptijd van twee jaar opgericht bij een besluit van het bureau van het Comité van de Regio's (CvdR) van oktober 2018.

In oktober 2020 keurde het CvdR de voortzetting van dit project in de vorm van RegHub 2.0 goed en verwelkomde het nieuwe leden. Daarmee telt het netwerk nu 46 leden³⁰. De feedback van RegHub over de uitvoering van EU-beleid op lokaal en regionaal niveau weerspiegelt de subsidiariteit (evenredigheid en uitstel) in het EU-systeem van multi-level governance. Dit houdt rechtstreeks verband met de begrippen subsidiariteit, actieve subsidiariteit en multilevel governance, alsmede met de opvattingen over het vermogen van RegHub om bij te dragen aan een betere integratie van de standpunten en ervaringen van lokale en regionale overheden in het beleidsvormingsproces van de EU.

De **belangrijkste doelstellingen van RegHub** zijn de volgende:

- ✓ feedback geven over de uitvoering van EU-beleid op lokaal en regionaal niveau;

³⁰ [new-reghub-2-0-members.pdf \(europa.eu\)](#).

- ✓ ervoor zorgen dat lokale en regionale actoren in een vroeg stadium meer bij de beeldsvorming van de EU worden betrokken;
- ✓ de nadruk leggen op verbetering van bestaand EU-beleid en de uitvoering daarvan op lokaal en regionaal niveau;
- ✓ vereenvoudiging en interregionaal leren bij de toepassing en verdere ontwikkeling van EU-beleid bevorderen.

Regionale hubs

- ✓ fungeren als contactpunten voor relevante instanties en organisaties die betrokken zijn bij de uitvoering van EU-beleid;
- ✓ feedback geven over de uitvoering van EU-beleid op lokaal en regionaal niveau.

Als concreet gevolg van de werkzaamheden van RegHub heeft de Europese Commissie besloten om RegHub een prominente rol te geven in haar nieuwe Fit for Future-platform (F4F) en heeft ze RegHub opgenomen als een van de subgroepen van het platform.

In september 2020 heeft het secretariaat van RegHub zijn [EVALUATION REPORT: Network of Regional Hubs for EU – Policy Implementation Review](#) gepubliceerd.

6. Conclusie en vooruitzichten

Het CvdR hecht veel belang aan zijn verantwoordelijkheden op het gebied van subsidiariteitstoezicht in het kader van het Verdrag van Lissabon, en blijft zich derhalve inspannen voor een doeltreffende toepassing van het subsidiariteitsbeginsel en de totstandbrenging van een subsidiariteitscultuur in de EU. Het zet zich bovendien in voor de uitvoering van de aanbevelingen van de [taskforce inzake subsidiariteit, evenredigheid en minder en efficiënter optreden](#), waarin wordt gepleit voor een inclusieve en constructieve benadering van subsidiariteits- en evenredigheidstoezicht in de Europese Unie en het belang wordt benadrukt van lokale en regionale niveaus in het besluitvormingsproces van de EU.

In dat opzicht streeft het CvdR ernaar zijn werkzaamheden voort te zetten om de uitvoering van deze beginselen en aanbevelingen in 2021 te stimuleren. Het CvdR en de stuurgroep Subsidiariteit zullen blijven nagaan hoe de bewustwording kan worden vergroot, de werkmethode kunnen worden verbeterd en de meerwaarde van het bestaande kader voor subsidiariteitstoezicht van het CvdR kan worden vergroot.

Aangezien een actieve benadering van subsidiariteit de betrokkenheid van alle relevante partijen binnen het besluitvormingsproces van de EU vereist, zal het CvdR zich blijven inspannen om hiertoe – in overeenstemming met het beginsel van multilevel governance – partnerschappen tussen alle institutionele, nationale en subnationale actoren te bevorderen.

Met het oog op 2021 wordt in de prioriteiten van het CvdR voor de periode 2020-2025³¹ duidelijk gesteld dat het Comité “nieuwe EU-beleidsinitiatieven [zal] doorlichten om ervoor te zorgen dat deze een **territoriale dimensie** bevatten en erop toe [zal] zien dat zij de vereiste meerwaarde hebben, overeenkomstig de aanbevelingen van de ‘**taskforce Subsidiariteit, Evenredigheid en Minder en efficiënter optreden**’ en de ‘**richtsnoeren voor betere regelgeving**’”.

VOORSTEL:

Het bureau wordt verzocht kennis te nemen van dit jaarverslag.

³¹ [Resolutie van het Europees Comité van de Regio's – De prioriteiten van het Europees Comité van de Regio's voor 2020-2025 – Europa dichterbij de mensen via de dorpen, steden en regio's.](#)